

мізацію трансакційних витрат систему інститутів, інституцій, методів і засобів забезпечення ефективної підприємницької діяльності), повністю або частково інтегровані з відповідними об'єктами країн-членів ЄС (досліджено нами у [1]). Мова йде про фінансування проактивних розвинених інституцій, працюючих в колаборації з європейськими партнерами (галузеві асоціації об'єктів інфраструктури підприємництва, двосторонні торгові палати, спільні навчально-освітні центри, коопераційні бюро, інноваційні транскордонні кластери, транскордонні технопарки тощо) та істотно впливаючих на розвиток різних секторів і галузей економіки регіонів і країни.

Також важливим є продовження реформування економіки України в контексті співробітництва з ЄС. Як приклад можна навести розвиток європейської моделі визнання кваліфікацій, здобутих у процесі неформальної та інформальної освіти, яка почала впроваджуватися в нашій державі у вигляді мережі кваліфікаційних центрів. Це матиме важливе значення в процесі перепідготовки кадрів для розбудови економіки України в післявоєнний період, у тому числі мотивації для повернення на Батьківщину трудових ресурсів, вимушено переселених в інші країни.

Перелік використаних джерел:

1. Антонюк Д. А. Розвиток інституціональної інфраструктури підприємництва регіону в процесі європейської інтеграції : монографія / Д. А. Антонюк. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2015. – 341 с.

Бенч Оксана

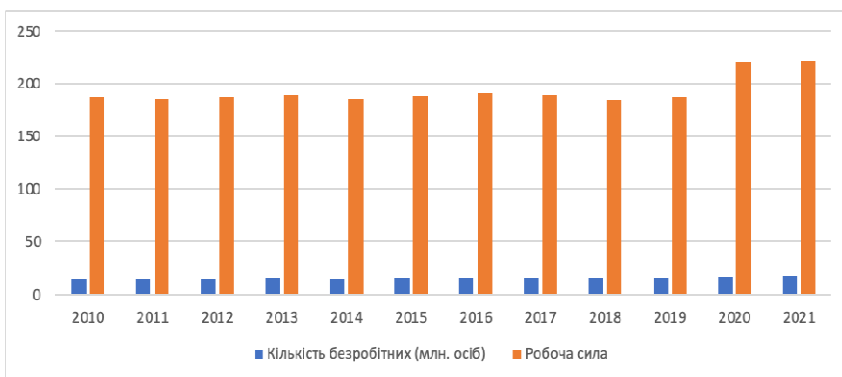
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

В умовах економічної кризи, викликаній поширенням коронавірусної інфекції, глобальний ринок праці зіткнувся з серйозними викликами, від своєчасності та ефективності реакції на які сьогодні залежить життєздатність світової економіки. Криза носить глобальний характер і істотно впливає на інвестиції, глобальні ланцюжки створення вартості та міжнародну торгівлю, що призводить до серйозних наслідків як для економіки, так для працездатного населення в усіх країнах світу. Економічні потрясіння, що відбуваються в усьому світі, викликані пандемією коронавірусу, вимагають ретельного аналізу масштабів його наслідків з метою визначення найбільш раціональних рішень.

Пандемія COVID-19 щодо механізму формування світового ринку праці може бути визначена як негативна екстерналія, а результат її впливу як провал ринку загалом та ринку праці зокрема. COVID-19 щодо ринку праці слід

оцінювати у функціональному взаємозв'язку соціально-економічних факторів [1]. Наслідками даної специфічної форми провалу ринку виступають: зростання транзакційних витрат найму та зайнятості, формування та посилення специфічної форми структурного безробіття, зростання та трансформація прихованої зайнятості, зростання втрат мертвого вантажу, посилення структурної інфляції трудових доходів, що у свою чергу, призводить до дисбалансу ринку праці, посилює міжсекторальні диспропорції зайнятості та впливає на якість робочої сили (рис. 1).

Джерело: розроблено автором на основі [2]

Рис.1. Співвідношення працездатного та непрацездатного населення у світі

У зв'язку з цим визначаються ключові аспекти дослідження, а саме: методологічне обґрунтування передумов управлінського впливу на ринки праці в умовах існуючого провалу ринку праці, спричиненого негативною екстерналією COVID-19, через механізм трансформації трудових відносин та їх взаємозв'язок з економічним розвитком держав. Важливим концептуальним модулем дослідження виступає наступне твердження: COVID-19 пандемія визначається як негативна екстерналія, що призводить до формування «провалу» ринку, що вимагає державної участі з метою обмеження негативного зовнішнього ефекту шляхом вживання компенсаційних заходів для зниження форм збитків, що формуються ефективності ринку праці та формування соціально-економічно стійких умов його функціонування [3].

Наявність негативних екстерналій на ринку праці призводить до мультиплікації провалів: зміни умов праці та зайнятості, посилення структурних диспропорцій щодо компенсації за працю, розподілу трудових ресурсів по секторах економіки, а також зниження значущості професійних форм формування робочої сили. І далі, до зниження тенденцій розвитку робочої сили та підвищення її якості, що у довгостроковому періоді призводить до зниження показників людського капіталу в соціальному контексті оцінки функціонування

держави, знижує вартості послуг та вироблених товарів та призводить до зниження показників обсягу економіки в економічних оцінках успішності функціонування та розвитку держави. Зовнішні умови функціонування ринку праці.

Аналіз функціонування світових ринків праці вимагає багатовимірного підходу, щоб спробувати охопити весь спектр визначення ступеня реалізації глобальної концепції гідної праці та виявлення дефіциту праці. Програма гідної праці стосується не лише доступу до можливостей працевлаштування; вона також вимагає, щоб трудові відносини забезпечували адекватну мінімальну заробітну плату та гарантували права на роботу та доступ до соціального захисту. Тим не менш, такі умови не виконуються для значної частини робітників у всьому світі. Тому, окрім загальних показників зайнятості та безробіття, важливо оцінювати глобальні виклики, що формуються, за трьома ключовими параметрами: 1) невідповідність пропозиції праці потребам працівників, що сигналізує про дисбаланс попиту на працю та вартість праці; 2) якість зайнятості та її здатність забезпечувати необхідний рівень доходу, безпеку на робочому місці та соціальний захист робітників та їх сімей; а також 3) рівність можливостей працівників, незалежно від відмінностей за статтю, віком та географічним розташуванням.

Перелік використаних джерел:

1. Костриця В. І., Бурлай Т. В. Дисбаланси і дивергенція у сфері зайнятості: підходи ЄС та України до їх подолання. *Ukr.socium*, 2020, 1(72). с. 98-100.

2. Офіційний сайт Світового Банку URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33739/The-Impact-of-the-COVID-19-Pandemic-on-Education-Financing.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Sajner T. (2020), The U.S. Labor Market During the Beginning of the Pandemic Recession. URL: <https://bfi.uchicago.edu/working-paper/2020-58/>

Боднар Світлана

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Зв'язок високотехнологічних винаходів створює кібер-фізичне оточення, що викликає всебічний перегляд способу роботи ресурсів і виробничих методів. Три основних впливи цифрових технологій на промисловий світ включають підвищення продуктивності та гнучкості, величезну реорганізацію ланцюга поставок і масове налаштування. Щоб досягти успіху в найближчому майбутньому, вкрай важливо, щоб цифрові індустрії організувалися, щоб